

FAQ

DYREKTYWA SINGLE USE PLASTICS oraz ustawa transponująca w Polsce

Dyrektywa 2019/904 Single Use Plastics (SUP) została przyjęta 5 czerwca 2019 roku przez Parlament Europejski oraz Radę Unii Europejskiej. Jest to akt prawny wiążący dla wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej, w tym także dla Polski.
Pełna treść Dyrektywy: <https://tiny.pl/rl4rf>

Na podstawie dyrektywy wprowadzono ustawę (Dz.U. 2023 poz. 877)

Pełna treść ustawy: <https://tiny.pl/cz58b>
oraz rozporządzenia do ustawy:
<https://tiny.pl/cz5sx>
<https://tiny.pl/cz5s9>

JAKIE SĄ CELE I ZAKRES DYREKTYWY SUP?

Dyrektywa ma dwa zasadnicze cele:

- Zapobieganie i zmniejszanie negatywnego wpływu wybranych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko oraz na zdrowie człowieka
- Wspomaganie przejścia do gospodarki o obiegu zamkniętym - opartej na zrównoważonym i nietoksycznym produkcie wielokrotnego użytku i systemom ponownego użycia

Zakres dyrektywy:

- Grupy produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych wymienione w treści Dyrektywy – konkretne działania (zakazy, ograniczenia, obowiązek oznakowania) dotyczą jedynie wskazanych grup produktów, nie wszystkich produktów z tworzyw sztucznych.

OD KIEDY OBOWIĄDUJE DYREKTYWA SUP W POLSCE?

23.05.
2023

W Polsce ustawa transponująca zapisy dyrektywy obowiązuje od 23-go maja 2023. Obszar ustawy jest zbieżny z zapisami samej dyrektywy. Ustawa wprowadza opłaty od 1.01.2024 jak poniżej:

01.01.
2024

Opłaty wynikające z ustawy

Produkt	wysokość opłaty w ustawie	wysokość opłaty w rozporządzeniu	kogo dotyczy	gdzie płatna	tytuł prawny	termin wprowadzenia	cel	uwagi
Kubki SUP	maks.1 zł/szt	0,20 zł/szt	handel hurtowy, detaliczny, gastronomia, maszyny vendingowe	Marszałek Województwa	Art.1 pkt. 5 art.3c.1	01.01.2024	Zmniejszenie użycia	dotyczy przekazania użytkownikowi końcowemu
Opakowania na wynos SUP	maks.1 zł/szt	0,25 zł/szt						
Torby lekkie	0,05 zł/kg	x	producent, importer	Marszałek Województwa	Art.1 pkt.11	01.01.2024	kampanie edukacyjne	samodzielna akcja lub opłata do 15 marca roku następnego
Opakowania na wynos SUP, kubki SUP, torby lekkie, owijki, butelki	maks. 0,20 zł/kg	0,10 zł/kg	producent, importer	Marszałek Województwa	Art.1 pkt.5 art. 3k 1.	01.01.2024	uprzątnięcie przestrzeni publicznej	opłata roczna

CO SIĘ ZMIENI DLA WPROWADZAJĄCYCH NAPOJE W BUTELKACH Z PLASTIKU?

- Do 2025 roku butelki z tworzyw sztucznych muszą zawierać co najmniej 25% plastiku pochodzącego z recyklingu, natomiast do 2030 roku – 30%
- Obowiązek przeprowadzania selektywnej zbiórki w systemie kaucyjnym butelek w celu recyklingu na poziomie 77% do 2025 roku oraz 90% do 2029 roku

DEFINICJA PRODUKTU WEDŁUG DYREKTYWY

Jest to jednorazowy produkt w całości lub częściowo wykonany z tworzyw sztucznych, który nie zakłada możliwości wprowadzenia go do obrotu w sposób, który pozwalałby na jego wielokrotną rotację poprzez zwrócenie go producentowi w celu ponownego napełnienia lub ponownego użycia do tego samego celu. Produkty wymienione w dyrektywie wykonane z tworzyw biopochodnych oraz tworzyw biodegradowalnych są również objęte przepisami dyrektywy(PLA itd.).

OGRANICZENIE STOSOWANIA - ART. 4 DYREKTYWY / ART. 1. PKT. 5. ART 3B. USTAWY PL

Ograniczenie zużycia poprzez obowiązkowe wprowadzanie do oferty alternatyw wielokrotnego użytku w handlu detalicznym i gastronomii.

Produkty:

- Pojemniki na żywność z pokrywkami lub bez
 - do konsumpcji na miejscu lub na wynos
 - służące jako naczynia do bezpośredniej konsumpcji
 - w których żywność nie wymaga dalszej obróbki (gotowania, podgrzewania itd.)
- Kubki na napoje z przykrywkami

* ograniczenie dotyczy **wyłącznie** produktów wymienionych powyżej

Termin realizacji dla państw członkowskich 2026r.

ZAKAZ WPROWADZANIA NA RYNEK ART. 5 DYREKTYWY / ART 3i USTAWY PL

Zakaz dotyczy także poniższych produktów wykonanych z tworzyw oksydegradowalnych

Produkty:

- Patyczki kosmetyczne
- Pojemniki "na wynos" na żywność ze spienionego polistyrenu
- Talerze, sztucce, słomki, mieszadełka
- Patyczki do balonów

*zakaz dotyczy **wyłącznie** produktów wymienionych powyżej

Zakaz obowiązuje od 23 maja 2023 i dotyczy pierwszego wprowadzenia na rynek przez producentów i importerów

WYMAGANIA DOTYCZĄCE OZNAKOWANIA ART. 7 DYREKTYWY / ART. 3j USTAWY PL

Oznaczenia na opakowaniu lub produkcie

- Postępowanie z produktem po zużyciu oraz negatywny wpływ na środowisko w razie niewłaściwego postępowania z produktem po zużyciu;
- Obecność plastiku w produkcie.

Produkty:

- Artykuły higieniczne (podpaski, tampony etc.)
- Wilgotne chusteczki oczyszczające
- Filtry produktów tytoniowych
- Kubki na napoje

*obowiązek oznaczenia dotyczy **wyłącznie** produktów wymienionych powyżej

Termin realizacji: od 23.05.2023

WYMAGANIA PRODUKTOWE ART. 6 DYREKTYWY / ART. 14b USTAWY PL

Obowiązek przytwierdzania nakrętek lub wieczek do pojemników napojowych z tworzyw sztucznych (do 3l)

Termin realizacji: lipiec 2024r.

PRODUCENT WEDŁUG DYREKTYWY

- Osoba fizyczna lub prawna
- Ma siedzibę lub miejsce zamieszkania w państwie członkowskim (bądź w państwie trzecim w przypadku sprzedaży bezpośredniej za pomocą umów na odległość)
- Zawodowo produkuje, napelnia, sprzedaje lub wywozi i wprowadza do obrotu państwie UE produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych lub sieci rybackie zawierające plastik
- Zawodowo zajmuje się w innym państwie członkowskim sprzedażą bezpośrednią produktów z tworzyw sztucznych (w tym sieci rybackich zawierających plastik) prywatnym gospodarstwom domowym lub użytkownikom niebędącym prywatnymi gospodarstwami domowymi, za pomocą umów zawartych na odległość

ROZSZERZONA ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRODUCENTA (ROP) – ART. 8
DYREKTYWY / Rozporządzenie do ustawy (Dz.U. Nr. 2686)

Odpowiedzialność finansowa i organizacyjna producenta za odpady opakowaniowe i produkty objęte dyrektywą SUP oraz odpowiedzialność za zwiększenie ich przydatności do recyklingu.

Produkty:

- Pojemniki na żywność
- Kubki na napoje wraz z przykrywkami
- Butelki na napoje i ich korki
- Wilgotne chusteczki oczyszczające
- Opakowania i owijki
- Patyczki do balonów
- Lekkie plastikowe torby na zakupy

Producent ponosi koszty:

- Zbiórki, transportu i przetwarzania odpadów
- Podnoszenia świadomości konsumentów

Opłata roczna 0,10 zł/kg do 15-go marca następnego roku na rachunek marszałka województwa

1. Czy będę mógł wyprzedawać moje stany magazynowe po wejściu w życie zakazu?

Dystrybutorzy (hurtownicy, detaliści) będą mogli wyprzedawać stany magazynowe. Art. 5 Dyrektywy SUP jednoznacznie wskazuje, że wraz z implementacją Dyrektywy zakazane będzie „wprowadzanie do obrotu” wymienionych produktów z tworzyw sztucznych. Przez termin „wprowadzenie do obrotu” należy rozumieć pierwsze wejście produktu na rynek UE – działanie to jest zarezerwowane dla procenta lub importera. Nie dotyczy relacji dystrybutor – dystrybutor oraz dystrybutor – użytkownik.

2. Jakie produkty zostaną wycofane z rynku?

Wycofane z rynku zostaną wszystkie produkty wskazane w sekcji „Zakaz wprowadzania na rynek” niniejszej broszury. Wszystkie pozostałe produkty z tworzyw sztucznych **pozostają na rynku**, w tym opakowania do: ciast, sałat i sałatek, zgrzewu oraz sektora gastronomii (wytworzone z: PS, OPS, PET, R-PET, PP oraz XPP).

3. Jak Dyrektywa definiuje „tworzywo sztuczne”?

„Tworzywo sztuczne” oznacza materiał składający się z polimeru (innego niż naturalny), do którego mogły zostać dodane dodatki lub inne substancje i który może funkcjonować jako główny składnik strukturalny końcowych produktów.

4. Jakie tworzywa zostaną wycofane z rynku?

Dyrektywa określa grupy produktów, które będą objęte ograniczeniem wprowadzania na rynek, w większości przypadków bez odwoływania się do konkretnych tworzyw. Pojemniki do dań gotowych do spożycia z EPS nie mogą być wprowadzane na rynek w UE, w przeciwieństwie do ich odpowiedników, czyli np. z PP lub PET;

- Jednorazowe talerze, miski oraz sztuczce są uznawane za wykonane z tworzywa sztucznego - o ile nie są wykonane z polimerów naturalnych;
- Talerze czy miski papierowe, które są laminowane warstwą tworzywa sztucznego będą wycofane z rynku;
- Wszystkie materiały, które nie występują naturalnie w środowisku w niezmodyfikowanej wersji traktowane są jak tworzywa sztuczne (w tym tworzywa biodegradowalne np. PLA).

5. Jakie tworzywa będzie można stosować w dalszym ciągu?

Możliwości dalszego stosowania tworzyw są w dużej mierze uzależnione od konkretnych grup produktowych i przepisów dyrektywy. Na przykład – zakazane zostają wszystkie pojemniki na wynos wykonane z EPS, ale dozwolone będzie ich wykonanie z innych materiałów. Sztuczce, talerze i mieszadła jednorazowe będą mogły być wykonane tylko i wyłącznie z polimerów naturalnych. Produkty wymienione w Dyrektywie SUP będą mogły być wykonane także z surowców niezawierających plastiku – drewna, papieru, trzciny, jak również te wielorazowe z tworzyw sztucznych.

6. Czy na produkty z tworzyw będzie nałożony podatek?

Wiceminister finansów Piotr Patkowski w sprawie tzw. plastic levy zadeklarował, że „utworzenie nowej kategorii dochodów budżetu UE nie oznacza wprowadzenia unijnego podatku od plastiku oraz nałożenia bezpośrednio na konsumentów lub producentów plastiku nowych obowiązków lub obciążeń fiskalnych”.

7. Do kiedy będę mógł sprzedawać wycofywane produkty? Kiedy zakaz sprzedaży wchodzi w życie?

Ustawa transponująca dyrektywę SUP zgodnie z samą dyrektywą zezwala na wyprzedaż zapasów magazynowych produktów i opakowań zakazanych do czasu wyczerpania zapasów magazynowych.

Więcej informacji oraz aktualności znajduje się na stronie internetowej www.pzpts.pl

